

Samen het verschil blijven maken voor de mens achter de stomadrager¹

V&VN Stomaverpleegkundigen behartigt de belangen van de stomaverpleegkundige en bepaalt de professionele standaard in de stomazorg. Samen staan wij voor excellente en efficiënte stomazorg, waarin de mens achter de stomadrager centraal staat. V&VN Stomaverpleegkundigen maakt zich ernstig zorgen over de ontwikkelingen in de zorg in het algemeen en de stomazorg in het bijzonder. De focus op alleen kosten leidt tot een verschraving van de zorg en een gebrek aan keuzevrijheid voor de stomadrager. Dit heeft grote gevolgen voor de kwaliteit van leven van stomadragers en de (regie)rol van de stomaverpleegkundige in de stomazorg. Daarom gaat V&VN Stomaverpleegkundigen graag met verschillende stakeholders de dialoog aan over de toekomst van de stomazorg.

Belangrijke schakel in de stomazorg

Nederland telt circa 32.000 stomadragers. In de stomazorg is de stomaverpleegkundige een verbindende factor. De stomazorg in Nederland is echter sterk in beweging. Om de almaar oplopende zorgkosten in de hand te houden, wordt de druk op de prijzen opgevoerd. Ook de stomazorg ontkomt niet aan maatregelen. Echter, de wijze waarop wordt ingegrepen, met alleen maar oog voor de kosten en niet voor de gevolgen, stuit ons tegen de borst. Concreet betekent dit een verschuiving van de elementaire stomazorg door de stomaverpleegkundige naar de eerste lijn, waar men vaak niet is opgeleid of onvoldoende ervaring heeft om excellente stomazorg te leveren. Ook de keuzevrijheid om samen met de stomaverpleegkundige te kiezen voor stomamateriaal dat is afgestemd op de behoeften van de stomadrager wordt ingeperkt. Deze ontwikkeling heeft tot gevolg dat de positie van de stomaverpleegkundige als dé centrale professional in de stomazorg onder druk is komen te staan.

En dat terwijl stomaverpleegkundigen een belangrijke schakel in het proces zijn. Zij zorgen ervoor dat nieuwe stomadragers worden voorzien van het voor hen meest passende stomamateriaal en begeleiden stomadragers bij de eerste stappen in het leren leven met een stoma. Ze vormen de verbinding tussen huisartsen, specialisten en stomadragers, hebben intensief contact met familie en mantelzorgers en zijn begaan met de ontwikkeling van de complexe stomazorg op landelijk niveau.

Wat is excellente stomazorg volgens V&VN Stomaverpleegkundigen?

Stomaverpleegkundigen werken samen aan het beste resultaat: met elkaar, met andere professionals in de stomazorg, met andere specialismen en samen met de patiënt/cliënt. De stomaverpleegkundige is dé expert op het gebied van stomazorg, die op onafhankelijk wijze de professionele standaard in de stomazorg bepaalt, waardoor de stomadrager de beste, meest toegankelijke en veiligste vorm van stomazorg krijgt.

Stomaverpleegkundigen zorgen voor excellente stomazorg:

- door de stomadrager te **begeleiden, coachen en adviseren** bij en over het leven met een stoma, in zowel een klinische als poliklinische setting
- door op te treden als een **vertrouwenspersoon** die de stomadrager kent, de achterliggende context van de stoma meeneemt in het behandelproces, en betrokken is bij het gehele traject
- door **de grote gevolgen van een stoma voor lichamelijk, geestelijk en maatschappelijk welzijn te onderkennen** en zoveel mogelijk te voorkomen dat de stomadrager geïsoleerd raakt of te maken krijgt met andere maatschappelijke/sociale/lichamelijke/psychosociale problemen als gevolg van de stoma
- door gebruik te maken van de **meest adequate, doelmatige en kosten-effectieve medische hulpmiddelen**
- door de stomadrager **te betrekken bij fundamentele beslissingen in het behandelproces** zodat hij/zij erkend wordt in zijn of haar hulpvraag (shared decision making)

Excellente stomazorg wordt volgens de visie van V&VN Stomaverpleegkundigen verleend door de stomaverpleegkundige. De stomaverpleegkundige:

1. Ziet de patiënt/cliënt en kiest op basis van klinisch redeneren de benodigde interventies. Dit is een belangrijke voorwaarde: zonder de patiënt/cliënt te zien, kun je niet behandelen.
2. Werkt volgens de Evidence-Based Richtlijn Stomazorg Nederland.
3. Werkt volgens het hulpmiddelenprotocol om te komen tot een onderbouwde hulpmiddelenkeuze.
4. Werkt volgens de kwaliteitseisen van de patiëntenvereniging.
5. Zorgt voor goede samenwerking in de hele keten en met de stomadrager.
6. Ontwikkelt, bepaalt en bewaakt de professionele standaard in de stomazorg.
7. Is gekwalificeerd volgens de algemeen geldende functie-eisen op het gebied van opleiding en nascholing.
8. Is lid van de beroepsvereniging V&VN Stomaverpleegkundigen.

Wat levert de inzet en erkenning van stomaverpleegkundigen op voor de zorg?

Erkenning voor en behoud van de rol van de stomaverpleegkundige in de stomazorg, leidt niet alleen tot efficiënte en doelmatige zorg, maar ook tot meer zelfmanagement door de stomadrager. Op de lange termijn beogen we de volgende resultaten:

- *Betere kwaliteit van stomazorg:*
  - Hogere kwaliteit van leven van de stomadrager
  - Veiligheid van de zorg
- *Doelmatiger en efficiëntere stomazorg:*
  - Verbindt verpleegkundige en medische zorg en hulpmiddelenverstrekking
  - Via het hulpmiddelenprotocol
  - Via de Evidence-Based Richtlijn Stomazorg Nederland
- *Betere aansluiting tussen tweede en eerste lijn:*
  - Samenwerking in de keten met de stomaverpleegkundige als verbindende factor
  - Overleg, coaching en kennisoverdracht
- *Inzicht en verantwoording:*
  - Casemanagement met betrekking tot de stomazorg
  - Proactief op ontwikkelingen in de stomazorg en op het signaleren van verbetermogelijkheden

Randvoorwaarden om de stomazorg op niveau te houden

Om de stomazorg in Nederland op niveau te kunnen houden, is het volgens V&VN Stomaverpleegkundigen essentieel dat er wordt voldaan aan de volgende randvoorwaarden:

- Transparantie over de totale kosten en prijzen in de keten (o.a. een voorwaarde voor effectief voorschrijven)
- Faciliteren van onafhankelijk onderzoek zodat er op basis van objectieve gronden kan worden voorgeschreven
- Op weg naar een eigen Dot/DBC (zodat stomadragers met problemen makkelijker kunnen worden gezien)
- Erkenning voor de rol, kennis en kunde van de stomaverpleegkundige (als verbindende schakel in de stomazorg)
- De stomaverpleegkundige is partner in het tegengaan van de versnippering binnen de uitvoering van de stomazorg

Tot slot

V&VN Stomaverpleegkundigen staat als spil in de stomazorg open voor een transparante dialoog over de toekomst van de stomazorg, met erkenning van de rol die iedereen speelt en de verschillende veranderingen die er op allerlei niveaus plaatsvinden. De vereniging gaat graag op basis van rationele argumenten het gesprek aan met belanghebbenden, om te bespreken hoe we de menselijke maat kunnen behouden in de stomazorg. Excellente zorg reikt immers veel verder dan geld alleen.

¹ Volgens EVB richtlijn stomazorg: met de stomavereniging is afgesproken dat het woord patiënt gebruikt wordt voor de pre- en post-operatieve fase, na ontslag uit het ziekenhuis wordt het woord stomadrager gebruikt.